

YARGITAY

9. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2012/310
Karar No. 2014/4832
Tarihi: 17.02.2014

İlgili Kanun / Madde
818 S. BK. /348

- **REKABET YASAĞI**
- **İŞ SÖZLEŞMESİ DEVAM EDERKEN REKABET YASAĞINA AYKIRI DAVRANMADA İŞ MAHKEMESİNİN GÖREVLİ OLDUĞU**
- **İŞ SÖZLEŞMESİ SONA ERDİKTEN SONRA GERÇEKLEŞEN REKABET YASAĞINA AYKIRILIK NEDENİYLE AÇILAN DAVLARDA GÖREVLİ MAHKEMENİN TİCARET MAHKEMESİ OLMASI**
-
-

ÖZETİ İş akdinin devamı sırasında işçinin sadakat borcundan kaynaklanan rekabet etmeme yasağına aykırılık hâlinde, bu tür davalara bakmakla görevli mahkeme iş mahkemesidir. İş akdinin sona ermesinden sonra rekabet yasağına aykırı hareket edilmesi hâlinde ise, buna dayalı olarak açılacak dava, niteliği itibarıyla 818 sayılı BK.348. maddesi kapsamına girmekle ve bu kapsamdaki davalar Türk Ticaret Kanunu'nun 4/1-3 maddesinin açık hükmü karşısında tarafların sıfatına bakılmaksızın mutlak ticarî davalardan olmakla, bu tür davaların ticaret mahkemesinde incelenip karara bağlanması gerekir.

Somut olayda, davacı, iş sözleşmesinin 8. maddesi gereğince iş sözleşmesinin feshini izleyen 2 yıl boyunca işverenin faaliyet sahasında çalışan herhangi bir şirkette görev almamayı kabul ve taahhüt ettiği halde, davalının bu sözleşme hükmüne uymadığını, bu nedenle davacı şirketin zararı oluştuğunu beyan ederek uğradıkları zararın tazminini istemiştir. Bu hâlde, mutlak ticarî dava niteliğindeki eldeki davaya bakma görevi de ticaret mahkemesine ait olup, yerel mahkemece görevsizlik kararı verilmesi gerekirken, işin esasına girilerek yazılı şekilde hüküm kurulması hatalı olup, bozmayı gerektirmiştir.

DAVA :Davacı, cezai şart alacağının ödetilmesine karar verilmesini istemiştir.

Yerel mahkeme, isteğin reddine karar vermiştir.

Hüküm süresi içinde davacı avukatı tarafından temyiz edilmiş olmakla, dava dosyası için Tetkik Hakimi Z.N.K.Peltekin tarafından düzenlenen rapor dinlendikten sonra dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü:

A) Davacı İsteminin Özeti:

Davacı vekili; davalının, müvekkili şirketten istifa ederek ayrıldığını, hizmet sözleşmesinin 8. maddesinde düzenlenen rekabet yasağı hükmüne rağmen, aynı iş kolunda faaliyet gösteren başka bir firmada çalışmaya başladığını, müvekkili şirketin müşterileri tanıması ve sırlarına vakıf olması nedeniyle, bu firmalara teklif vererek işe girdiği firmanın yararına durum yaratmaya çalıştığını, müvekkili şirket hakkında gerçeğe aykırı konuşmalar yaparak güvenilirliği ve itibarı hakkına yanlış kanaat oluşturmaya çalıştığını iddia ederek, 10.000 USD cezai şart alacağının davalıdan tahsiline karar verilmesini talep etmiştir.

B) Davalı Cevabının Özeti:

Davalı vekili; davanın reddini savunmuştur.

C) Yerel Mahkeme Kararının Özeti:

Mahkemece, davalının teknik departman müdürü olarak hizmet verilen şirketleri bilmesinin başlı başın rekabet yasağına aykırılık teşkil etmeyeceği, şirket zararına eylemlerde bulunduğu ya da bulunmasının ihtimal dahilinde olduğunun da kanıtlanamadığı gerekçesiyle davanın reddine hükmedilmiştir.

D) Temyiz:

Kararı davacı temyiz etmiştir.

E) Gerekçe:

İşçi, işe alındığı andan işten çıkarılacağı ana kadar işverene karşı rekabet yapamaz. Zira söz konusu zaman parçası içinde yapılmış rekabet, sadakat borcuna aykırılık oluşturur. İşçinin İş Kanunu'nun 25/II- b,d ve e bentleri gereğince doğruluk ve bağlılığa uymayan davranışlarda bulunması sadakat borcunun ihlali olarak kabul edilmiş; bu hâlde işverenin iş akdini feshedebileceği gibi tazminat da isteyebileceği hükme bağlanmıştır. Rekabet etmeme borcu ise işçinin öteki borçları gibi her iş sözleşmesi için söz konusu olan borçlardan değildir. İş akdinin devamı süresince işçinin işverene rekabet etmemesi sadakat borcu içinde yer alan bir yükümlülüktür. Buna karşılık taraflar iş ilişkisi devam ederken sözleşmenin bitiminden sonra işçinin rekabet etmeyeceğine dair bir hükmün iş akdine konulmasını veya bu konuda ayrı bir sözleşme (rekabet yasağı sözleşmesi) yapılmasını kararlaştırabilirler. İş akdi sona erdikten sonra işçinin işverene rekabet etmeme borcu ancak böyle bir sözleşme ile kararlaştırıldığı takdirde söz konusu olmaktadır.

Bu noktada, iş görme ve sadakat borçları ile rekabet etmeme borcu (rekabet yasağı) arasındaki ayrıma değinilmesinde yarar bulunmaktadır. İş görme ve sadakat borçları, açıkça kararlaştırılmasa bile her iş sözleşmesinde vardır. Rekabet etmeme borcu ise, ancak iş sözleşmesi taraflarının açıkça kararlaştırmaları hâlinde ortaya çıkar. Bundan başka, iş görme ve sadakat borçlarının yerine getirilmesi sadece sözleşmenin yürürlüğü sırasında söz konusudur. Buna karşılık Borçlar Kanunu'nda düzenlenmiş olan rekabet etmeme borcu ise iş sözleşmesinden sonraki süre içinde yerine getirilir. Rekabet etmeme yükümüne dair sözleşmenin yazılı şekilde yapılması, iş ve süre ile sınırlandırılmış olması, işçinin ekonomik geleceğini hakkaniyete aykırı olarak tehlikeye sokmaması ve işçinin reşit olması gerekir. İş sözleşmesi devam ederken, işçinin rekabet sayılacak davranışları ise "doğruluk ve bağlılığa uymayan davranışlar" olup İş Kanunu'nun 25/II-e kapsamına girer ve işveren için haklı nedenle bildirimsiz fesih nedeni oluşturur. Rekabet yasağına aykırı hareket edilmesi hâlinde ise işçi, BK.351. maddesi gereğince zararı tazmin ile mükelleftir Kanun koyucu bu kuralı rekabet yasağı sözleşmesinin ticarî işletmeyi ilgilendirmesi sebebiyle getirmiş olup; öğretide rekabet yasağı sözleşmesi ile hizmet akdi arasındaki yakın ilişki sebebiyle iş mahkemelerinin görevli olması gerektiği, her hizmet sözleşmesinin mutlaka bir ticarî işletmeyi ilgilendireceğini kabul etmenin mümkün olmadığı, dolayısıyla esnaf düzeyindeki kişinin yaptığı hizmet sözleşmesinde yer alan rekabet yasağının ihlalden doğan davanın da bu hüküm gereğince mutlak ticarî dava sayılmasının anlamsız olduğu, bu tür bir sözleşmeden doğan uyuşmazlık "öz ticaret hayatına" dair olmadığı gibi çözümünün de ayrı bir uzmanlığı gerektirmeyeceği görüşü de savunulmaktadır.

Yukarıdaki ayrıntılı açıklamalar göstermektedir ki, iş akdinin devamı sırasında işçinin sadakat borcundan kaynaklanan rekabet etmeme yasağına aykırılık hâlinde, bu tür davalara bakmakla görevli mahkeme iş mahkemesidir. İş akdinin sona ermesinden sonra rekabet yasağına aykırı hareket edilmesi hâlinde ise, buna dayalı olarak açılacak dava, niteliği itibarıyla 818 sayılı BK.348. maddesi kapsamına girmekle ve bu kapsamdaki davalar Türk Ticaret Kanunu'nun 4/1-3 maddesinin açık hükmü karşısında tarafların sıfatına bakılmaksızın mutlak ticarî davalardan olmakla, bu tür davaların ticaret mahkemesinde incelenip karara bağlanması gerekir.

Somut olayda, davacı, iş sözleşmesinin 8. maddesi gereğince iş sözleşmesinin feshini izleyen 2 yıl boyunca işverenin faaliyet sahasında çalışan herhangi bir şirkette görev almamayı kabul ve taahhüt ettiği halde, davalının bu sözleşme hükmüne uymadığını, bu nedenle davacı şirketin zararı oluştuğunu beyan ederek uğradıkları zararın tazminini istemiştir. Bu hâlde, mutlak ticarî dava niteliğindeki eldeki davaya bakma görevi de ticaret mahkemesine ait olup, yerel mahkemece görevsizlik kararı verilmesi gerekirken, işin esasına girilerek yazılı şekilde hüküm kurulması hatalı olup, bozmayı gerektirmiştir.

F) Sonuç:

Temyiz olunan kararın yukarıda yazılı sebepten BOZULMASINA, peşin alınan temyiz harcının istek halinde ilgilisine iadesine, 17.02.2014 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.